

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет гуманітарно-педагогічний

“ ____ ” _____ 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СВІТОГЛЯДУ

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А5 «Професійна освіта»

Освітньо-професійна програма: «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Факультет: гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: професор кафедри педагогіки д.п.н., професор Мірошніченко В.І.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Формування ціннісного світогляду»

Навчальна дисципліна є обов'язковою, викладається для ознайомлення студентів з теорією виховання, з методиками навчання та виховання особистості студента, з роботою куратора студентської групи щодо формування колективу, з організацією та проведенням виховних заходів, формування у студентів основ ціннісного світогляду, набуття основ наукових знань, вироблення умінь та навичок, щодо соціальної інтеракції, педагогічної взаємодії, педагогічного супроводу становлення студента як майбутнього фахівця, формування корпоративної культури, соціально затребуваних ціннісних орієнтацій персоналу аграрного сектору.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	А5 «Професійна освіта»	
Освітня програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	денна скорочений термін
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	30 год
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	60 год.
Кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	4 год

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета. Метою викладання навчальної дисципліни «Формування ціннісного світогляду» є формування у студентів наукових понять про теорію і методику виховання, її цілі та завдання; допомога майбутнім педагогам професійного навчання у набутті теоретичних знань та практичних умінь щодо формування ціннісного світогляду особистості та колективу, та навчання їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній педагогічній діяльності.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

СК 3. Здатність керувати навчальними/розвивальними проєктами.

СК 4. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук

СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проєктами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих

СК 16. Здатність до постійного й цілеспрямованого розвитку.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

ПР 28. Володіти тренінговими технологіями, коучінгом, методиками і технологіями студентоцетрованого навчання, виховання ціннісного світогляду особистості.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							денна форма, скорочений термін						
	тиж-день	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. <i>Теоретичні основи формування ціннісного світогляду</i>														
Тема 1. Зміст та структура курсу «формування ціннісного світогляду»	1	8	2	2			28	8	2	2			28	
Тема 2. Ретроспективний	2	8	2	2				8	2	2				

аналіз ідей виховання особистості													
Тема 2. Ретроспективний аналіз ідей виховання особистості	3	8	2	2				8	2	2			
Тема 3. Теорії особистості. Закономірності і принципи виховання	4	8	2	2				8	2	2			
Тема 4. Зміст виховання	5	8	2	2				8	2	2			
Тема 4. Зміст виховання	6	8	2	2				8	2	2			
Тема 5 . Форми організації виховання	7	6	2	2				6	2	2			
Тема 6. Методи виховання	8	6	2	2				6	2	2			
Разом за модулем 1		60	16	16			28	60	16	16			28
Модуль 2. Методичні засади формування ціннісного світогляду													
Тема 7. Діяльність наставника студентської групи	9	8	2	2			32	8	2	2			32
Тема 8. Студентський колектив. Лідер і лідерство в колективі	10	8	2	2				8	2	2			
Тема 8. Студентський колектив. Лідер і лідерство в колективі	11	8	2	2				8	2	2			
Тема 9. Діагностика вихованості. Методика вивчення особистості і колективу	12	8	2	2				8	2	2			
Тема 9. Діагностика вихованості. Методика вивчення особистості і колективу	13	8	2	2				8	2	2			
Тема 10. Організаційно-виховна робота зі студентською групою	14	10	2	2				10	2	2			
Тема 11. Анотований виклад курсу «формування ціннісного світогляду».	15	10	2	2				10	2	2			
Разом за модулем 2		60	14	14			32	60	14	14			32
Усього годин	120		30	30			60	120	30	30			60

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика курсу «формування ціннісного світогляду»	2
2	Історико-генетичний аналіз ідей виховання особистості в зарубіжних країнах	2
3	Історико-генетичний аналіз ідей виховання особистості в Україні	2
4	Теорії особистості	2
5	Актуальні проблеми змісту виховання в навчальних закладах	2
6	Актуальні проблеми змісту виховання в навчальних закладах	2
7	Форми організації виховання в навчальному закладі	2
8	Основні методи виховання в навчальному закладі	2
9	Діяльність наставника студентської групи	2
10	Студентський колектив	2
11	Лідер і лідерство в колективі	2
12	Діагностика вихованості	2
13	Методика вивчення особистості і колективу	2
14	Планування організаційно-виховної роботи зі студентською групою	2
15	Анотований виклад курсу «формування ціннісного світогляду»	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність процесу виховання.	2
2	Тема 2. Історичний аналіз ідей виховання особистості.	2
3	Тема 2. Історичний аналіз ідей виховання особистості	2
4	Тема 3. Теорії особистості.	2
5	Тема 4. Проблеми змісту виховання в навчальних закладах	2
6	Тема 4 Основні напрямки виховання у навчальному закладі.	2
7	Тема 5. Основні форми організації виховання.	2
8	Тема 6. Характеристика методів виховання.	2
9	Тема 7. Наставництво в навчальному закладі.	2
10	Тема 8. Характеристики студентського колективу	2
11	Тема 8. Характеристики студентського колективу.	2
12	Тема 9. Діагностика вихованості.	2
13	Тема 9. Діагностика вихованості	2
14	Тема 10. Особливості планування організаційно-виховної роботи.	2
15	Тема 11. Узагальнення змісту курсу «формування ціннісного світогляду»	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п.	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія формування ціннісного світогляду	32
2	Методика формування ціннісного світогляду	28

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- пірінгове оцінювання;
- захист рефератів;
- написання есе

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи формування ціннісного світогляду		
Практична робота 1. Сутність процесу виховання	ПР 01, 03, 05, 07, 08, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 25, 28. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність. Знати основи психології, педагогіки, а основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та	10
Практична робота 2. Історичний аналіз ідей виховання особистості		10
Практична робота 3. Теорії особистості		10
Практична робота 4. Актуальні проблеми змісту виховання в навчальних закладах		10
Практична робота 5. Форми організації виховання в навчальному закладі		10
Практична робота 6. Характеристика методів		10

виховання	методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності. Володіти тренінговими технологіями, коучінгом, методиками і технологіями студентоцетрованого навчання, виховання ціннісного світогляду особистості.	
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Методичні засади формування ціннісного світогляду		
Практична робота 7. Наставництво в навчальному закладі	ПР 01, 03, 05, 07, 08, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 25, 28. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність. Знати основи психології, педагогіки, а основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності. Володіти тренінговими технологіями, коучінгом, методиками і технологіями студентоцетрованого навчання, виховання ціннісного світогляду особистості.	10
Практична робота 8. Характеристики студентського колективу		15
Практична робота 9. Діагностика вихованості		15
Практична робота 10. Особливості планування організаційно-виховної роботи		10
Практична робота 11. Узагальнення змісту курсу «формування ціннісного світогляду»		10
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=150>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Лаппо В.В. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 384 с.
2. Колективна монографія «Навчання студентської молоді: світові освітні тренди» (монографія у співавторстві) / за заг. ред. А.А. Марушкевич. Колектив авторів: Алла Марушкевич (1,1); Проніков О. (1,2), Балашова С. (1,3), Кузьменко Н. (1,4), Левицька Л. (1,5), Каленський А. (1,6), Поляк О. (1,7), Головка Н. (1,8), Бахмач Л. (1,9), Спіцин Є. (2,1), Деркач О. (2,2), Плахотнік О. (2,3), Жиленко М. (2,4), Москаленко А. (2,5). ТОВ «ЦІКОМПРІНТ» Київ, 2023. с. 150
3. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка вищої школи» (для аспірантів денної та заочної форми навчання) / Уклад.: Є.А. Зеленов. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 107 с.

Допоміжні

1. Мірошніченко В. Роль освітнього середовища у формуванні патріотичних ідеалів студентів закладів фахової передвищої освіти. *Журнал «Перспективи та*

інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). № 2 (36). 2024. С342 –351.

2. Сопівник Р.В., Мірошніченко В.І. Використання засобів арт-терапії у формуванні естетичної компетентності студентів університетів. *Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. № 10(44). 2024. С. 576–585.

3. Сопівник Р.В., Мірошніченко В.І. Формування екологічних цінностей як педагогічна умова професійної підготовки студентів соціономічних професій (майбутніх екологів). *Вісник науки та освіти. (Серія «Педагогіка»)*. № 12(30). 2024. С. 1183–1192.

4. Мірошніченко В.І. Застосування технології вітагенної освіти у формуванні громадянської компетентності студентів. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки* 2024. № 2(13): 136–147.

5. Мірошніченко В. Виховання естетичної культури студентів фахової передвищої освіти засобами театральної музичної творчості. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. Вип.217. С. 34–39. DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-34-39

6. Трифаніна Л.С., Мірошніченко В.І. Культура професійного спілкування в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 45. С. 217–220.

7. Потапчук Т., Клепар М., Мірошніченко В.І. Наукові погляди на формування естетичного смаку майбутніх педагогів. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2022. № 3.

8. Мірошніченко Валентина, Добровольська Галина. Народознавство як невичерпне джерело розвитку особистості. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2020. Том 23. № 4. С. 251–263

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 10.06.2025 р.).

2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text> (дата звернення 10.06.2025 р.).

3. Концепція Нової української школи. <https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> (дата звернення 10.06.2025 р.).

4. Національна доктрина розвитку освіти (дата 10.06.2025 р.). України. Звернення

Інформаційні ресурси

1. Електронний навчальний курс «Організація виховної роботи у НЗ» (автор д.пед.н. Сопівник Р.В.).

2. Навчальний посібник Педагогіка вищої школи: Теорія виховання

(Цикл лекцій) А.А.Марушкевич. <http://files.khadi.kharkov.ua/transportnikh-sistem/filosofii-ta-pedahohiky-profesiinoi-pidhotovky/item/14579-navchalnyi-posibnyk-pedahohika-vyshchoi-shkoly-teoriya-vykhovannya-tsykl-lektsii-aamarushkevych.html>

3. Попадич О.О. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія виховання» для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 100 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/38746/1/Методичка_Попадич_ТВ.pdf